

UÇUŞ HAREKAT UZMANI (DİSPEÇER)

TANIM

Sivil hava araçlarının uçuş operasyonunun ulusal ve uluslararası sivil havacılık kurallarına uygun olarak planlanması, uygulanmasının takip edilmesi, yönetimi ve kontrolünü sağlayan kişidir.

A- GÖREVLER

İş süreçlerinde, iş sağlığı ve güvenliği kurallarına, çevre koruma düzenlemelerine, mesleğin verimlilik ve kalite gerekliliklerine uygun olarak;

- İş organizasyonu yapar,
- Uçuşların öncelikle emniyetle gerçekleştirilmesi için gerekli tüm uçuş planlamalarını yapar ve uçuş boyunca uçuşu takip eder,
- Değişik ülkelere ve meydanlara uçuş yapacak uçakların ineceği hava meydanları hakkında hava enformasyon müdürlüğünden bilgi alır,
- Bu bilgiler ışığında ne kadar yakıt alması gerektiğini hesap eder,
- Uçağın ne kadar yolcu ve kargo ile hangi yükseklikte hangi rotayı takip edeceğini, tırmanış, düz uçuş, alçalış ve beklemesine ilişkin uçuş planını mevcut şartları inceler,
- Uçağın havada tehlikeli durumu halinde hangi meydanlara zorunlu iniş yapabileceği, yakıt ikmali ve diğer konular için yedek meydanlar hakkında diğer teknik ünitelerden aldığı bilgileri uçuş planına işlemek ve planı gidiş-dönüş olarak hazırlar,
- Hava araçlarının mümkün olduğunca hızlı ve emniyetli bir şekilde kalkışa hazırlanmalarını sağlar,
- Uçuşun herhangi bir safhasında Mesul Pilotun talebi veya ele ulaşan bilgiler ışığında uçuşun güvenli ve etkin bir şekilde devamını sağlamak için uçuş ekibini bilgilendirir,
- Uçuş hakkındaki bilgilerin gerekli birimlere aktarılması için uçuşu izler,
- Acil durum (sabotaj, kaza kırım, uçak kaçırma vb.) bilgilerinin gerekli birimlere iletilmesini sağlar,
- Temizlik, yakıt ikmali ile bagaj ve kargo yükleme işlemlerini kapsayan faaliyetleri takip eder,
- Mesleki gelişim faaliyetlerinde bulunur.

KULLANILAN ARAÇ GEREÇ VE EKİPMAN

- AIP, Airway manual,
- Bilgisayar ve donanımları, CDL, Fosforlu yelek,
- İletişim araçları (telsiz, telefon, faks, VHF, ACARS, SATCOM, v.b.),
- MEL,
- Saat, Şirket operasyon el kitabı,
- Üniforma.

UÇUŞ HAREKAT UZMANI (DİSPEÇER)

B- MESLEĞİN GEREKTİRDİĞİ GENEL ÖZELLİKLER

Uçuş Harekat Uzmanı olmak isteyen kişinin;

- Sayısal ve sözel yeteneğe sahip,
- Dikkatli, sabırlı ve ayrıntılara önem veren,
- Uzun süre odaklanabilen ve konsantrasyonunu koruyabilen,
- Hızlı ve doğru karar alabilen,
- Sorumluluk sahibi,
- Aktif dinleme becerisi gelişmiş,
- Analitik düşünebilen,
- Koordinasyon becerisi yüksek,
- Sözlü ve yazılı iletişim becerileri gelişmiş,
- Problemleri fark edebilen,

kişiler olması gerekmektedir.

C- ÇALIŞMA ORTAMI VE KOŞULLARI

Uçuş Harekat Uzmanları kapalı alanlarda çalışırlar. Uçuşlar günün her saatinde gerçekleştiği için vardiyalı çalışmalarının yanı sıra esnek çalışma saatlerine uyum sağlamalıdır. Resmi tatillerde, hafta sonları ve gece geç saatlerde çalışabilirler. Çalıştıkları alan gürültülü olabilir. Pilotlarla ve diğer uçuş ekibiyle iletişim halindedirler.

UÇUŞ HAREKAT UZMANI (DİSPEÇER)

D- MESLEK EĞİTİMİ

MESLEK EĞİTİMİNİN
VERİLDİĞİ YERLER

Meslek eğitimi, üniversitelere bağlı meslek yüksekokullarının ön lisans düzeyindeki “Uçuş Harekat Yöneticiliği” bölümünde verilmektedir.

MESLEK EĞİTİMİNE
GİRİŞ KOŞULLARI

Mesleğin eğitimine girebilmek için;

- Lise veya dengi okul mezunu olmak,
- YKS (Yüksek Öğretim Kurumları Sınavı) kılavuzunda belirtilen giriş koşullarını taşımak,
- Meslek liselerinin, YKS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzunda belirtilen bölümlerinden mezun olanlar “Uçuş Harekat Yöneticiliği” ön lisans programlarına geçerken ek puan almaktadırlar.

Uçuş Harekat Yönetimi bölümünü bitirenler, Lisans Belgesi aldıktan sonra Uçuş Harekat Uzmanı olarak çalışabilirler. Bölüm mezunları lisans belgesi sınavına başvurabilmek için gerekli olan asgari teorik eğitimi tamamladıkları kabul edilir ve doğrudan teorik ve uygulama sınavına kabul edilirler. Ancak, talep etmeleri durumunda uçuş harekat uzmanı eğitimi vermeye yetkili kuruluş tarafından, teorik ve uygulamalı eğitim programlara katılabilirler. Sınavda başarılı olanlar asgari 30 gün staj programını tamamladıktan sonra lisans belgesi alıp Uçuş Harekat Uzmanı olarak çalışabilirler.

EĞİTİMİN SÜRESİ VE İÇERİĞİ

Eğitim süresi 2 yıldır. Eğitim süresince; Havacılık Öğretisi, Sivil Hava Hukuku ve Düzenlemeleri, Hava Trafik Yönetimi, Haberleşme, Uçak Kütle ve Performansı, Meteoroloji, Seyrüsefer, Uçuş Planlama, Uçuş Takip, Simülatör Gözlemi ve Sentetik Uçuş Eğitimi gibi mesleki dersler ağırlıklı olmak üzere genel kültür dersleri de alınmaktadır.

Eğitim sürecinde staj yapma zorunluluğu vardır.

Ayrıca, mezun olmuş adaylar için talep etmeleri durumunda uçuş harekat uzmanı eğitimi vermeye yetkili kuruluş tarafından, teorik ve uygulamalı eğitim programları uygulanır.

EĞİTİM SONUNDA ALINAN
BELGE-DİPLOMA

Eğitimini başarı ile tamamlayanlara “Ön Lisans” diploması verilir

UÇUŞ HAREKAT UZMANI (DİSPEÇER)

E- ÇALIŞMA ALANLARI VE İŞ BULMA OLANAKLARI

Uçuş Harekat Yönetimi (Uçuş Dispeçerliği) programından mezun olan öğrenciler, hava aracı ile tarifeli veya tarifesiz seferler yapan; yolcu, yük, posta taşıyan; ticari hava taşımacılığı faaliyetlerinde bulunan tüm şirketlerde iş bulabilmektedirler.

F- EĞİTİM SÜRESİNCE VE EĞİTİM SONRASI KAZANÇ

EĞİTİM SÜRESİNCE

Öğrenciler eğitimleri süresince Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğü'nün vermiş olduğu öğrenim kredisinden ve yurt hizmetlerinden yararlanabilirler.

Ayrıca, çeşitli resmi ve özel kurum/kuruluşlar tarafından sağlanan burslardan faydalanabilirler.

EĞİTİM SONRASI

Eğitim sonrası, kamu sektöründe istihdam edilenler tabi olunan mevzuata göre maaş alırlar.

Özel Sektörde ise çalışanların kazanç durumu çalışan işyerinin büyüklüğü, kişinin tecrübesi, bilgisi, yeteneği, çalışma kapasitesi ve sektörün ücret düzeyine göre değişmektedir.

UÇUŞ HAREKAT UZMANI (DİSPEÇER)

G- MESLEKTE İLERLEME

MESLEKİ EĞİTİMDE İLERLEME

“Uçuş Harekat Yönetimi” ön lisans programını başarıyla tamamlayan öğrenciler “Lisans Öğrenimine Dikey Geçiş Sınavında (DGS)” başarılı oldukları takdirde kılavuzda belirtilen programlara kontenjan dahilinde dikey geçiş yapabilirler.

İŞ HAYATINDA İLERLEME

Kariyerine başarılı bir şekilde devam edenler üst düzey yönetici olabilirler.

BENZER MESLEKLER

Hava Trafik Kontrolörü.

UÇUŞ HAREKAT UZMANI (DİSPEÇER)

H. EK BİLGİLER

İlgili Bölüm Mezunları Dışında Uçuş Harekat Uzmanı Olmak İsteyenler İçin Ön Şartlar;

Uçuş Harekat Uzmanı lisansı için Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne başvuru yapılır. Yetkilendirilmiş Kurumlar tarafından gerçekleştirilen teorik ve uygulamalı eğitimleri tamamlayarak teorik ve uygulamalı sınavlar ile stajdan başarılı olan adaylara lisans belgesi verilir.

Adaylarda aşağıdaki nitelikler aranır;

21 yaşından gün almış olmak,

En az ön lisans programlarının birinden mezun olmak,

Ölçme, Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı tarafından yapılan veya denkliği belirlenen İngilizce sınavlarının birinden en az 50 veya eş değeri puan almak,

Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş havacılık tıp merkezlerinde yapılan muayene sonucunda Uçuş Harekat Uzmanı görevlerini yerine getirmeye engel teşkil edebilecek herhangi bir fiziksel ya da akli hastalığa sahip olmadığını, merkezi sinir sisteminin normal olduğunu, gözlüklü ya da gözlüksüz en az 6/9 görme keskinliğine sahip olduğunu, yeterli işitme kapasitesine sahip olduğunu, kulak, burun ve boğaz fonksiyonlarının normal olduğunu belgeleyen sağlık kaydına sahip olmak.

I- KAYNAKÇA

- Meslek Elemanları,
- YKS Yükseköğretim Programları ve Kontenjanları Kılavuzu,
- Uluslararası Standard Meslek Sınıflaması-ISCO 08,
- Mesleğin Eğitimini veren Öğretim Üyeleri,
- Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) Yükseköğretim Program Atlası <https://yokatlas.yok.gov.tr/>
- Üniversitelerin web siteleri,
- Uçuş Harekat Uzmanı Lisans Yönetmeliği,

İ- AYRINTILI BİLGİ İÇİN

- İlgili eğitim kurumları,
- <https://kariyerkapisi.cbiko.gov.tr/>
- ÜNİ-VERİ <https://www.cbiko.gov.tr/projeler/uni-veri>
- Türkiye İş Kurumu web sayfası www.iskur.gov.tr
- Mesleğim Hayatım web sitesi <https://meslegimhayatim.meb.gov.tr/>
- T.C. Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi <http://osym.gov.tr/>
- Bünyesinde Meslek Bilgi Merkezi Bulunan Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri/Hizmet Merkezleri.

Bu dosya; meslek seçme aşamasında olan gençleri bilgilendirme amaçlı olup, meslek mensupları, işyerleri, mesleğin eğitim yerleri ve meslek odalarından bilgi alınarak oluşturulmuştur.